

جایگاه کلوپ حمایت از امانت (P&ICLUB) در حمل و نقل دریایی

شیوا سادات مفتخری صالح

سرشناسه :	مفتخری صالح، شیواسادات، ۱۳۵۶-
عنوان و نام پدیدآور :	جایگاه کلوپ حمایت و غرامت (ICLUB&P) در حمل و نقل دریایی/ شیواسادات مفتخری صالح؛ ویراستار اسماعیل صمیمی پور.
مشخصات نشر :	تهران: آذرین مهر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری :	۹۷ ص.
شابک :	۹۷۸-۶۲۲-۶۲۳۲-۸۲-۱ : ۲۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی :	فیفا
یادداشت :	کتابنامه : ص. [۹۵] - ۹۷ ؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع :	بیمه دریایی
موضوع :	Marine insurance
موضوع :	بیمه دریایی-- قوانین و مقررات
موضوع :	Marine insurance -- Law and legislation
رده بندی کنگره :	۹۴۵HE
رده بندی دیویی :	۶۸/۱۲
شماره :	۵/۱۶۸۳۹
کتابشناسی ملی :	

انتشارات آذرین

جایگاه کلوپ حمایت و غرامت (P&ICLUB) در حمل و نقل دریایی

تالیف: شیوا سادات مفتخری صالح

ناشر: آذرین مهر

ناظر فنی چاپ: موسی مفاخری

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۳۲-۸۲-۱

ویراستار: اسماعیل صمیمی پور

طراح جلد: فاطمه بابایی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

تهران: خیابان انقلاب - خیابان وحید نظری بین فخر رازی و دانشگاه پلاک ۶۵ طبقه اول واحد ۴ - انتشارات آذرین مهر

۰۲۱-۶۶۹۶۲۰۵۱

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۱۳.....	فصل اول کلیات
۱۴.....	مبحث اول - تاریخچه
۲۱.....	بخش اول - مراحل اولیه کلوبهای P&I
۲۲.....	بخش دوم - انحطاط موقتی کلوبهای P&I
۲۲.....	بخش سوم - احیاء به منظور رشد مسئولیت اشخاص ثالث
۲۷.....	فصل دوم تعاریف و مفاهیم
۲۸.....	مبحث اول: بیمه P&I چیست؟
۲۸.....	بخش اول - معرفی کلی F&I
۳۱.....	بخش دوم: برتری شرکتهای بیمه P&I به بهرگان با حق بیمه ثابت
۳۳.....	فصل سوم ساختار
۳۴.....	مبحث اول: ساختار شرکتهای بیمهای P&I
۳۷.....	بخش اول: تأسیس باشگاه
۳۷.....	بخش دوم: شرایط عضویت در باشگاه P&I
۴۱.....	بخش سوم: گواهی عضویت
۴۳.....	بخش چهارم: مدت عضویت
۴۴.....	بخش پنجم: خاتمه قرارداد
۴۴.....	مبحث دوم: طریق تأمین بودجه کلوب
۴۵.....	مبحث سوم: صندوق مشترک
۴۷.....	فصل چهارم روش کار و موارد پوشش
۴۸.....	مبحث اول: روش کار کلوبهای P&I
۴۹.....	بخش اول: خطرات مورد پوشش

۵۴.....	بخش دوم : خطرات استثنا شده
۵۵.....	مبحث دوم: بیمه کلوب و بارنامه
۵۶.....	بخش اول: شرایط مندرج در بارنامه - تغییر سفر
۵۹.....	فصل پنجم پوششهای بیمهای
۶۰.....	مبحث اول : خدمات تحت پوشش
۶۰.....	بخش اول: اقسام خدمات
۷۶.....	بخش دوم : جلوگیری از خسارت
۸۵.....	فصل ششم کلوبهای P&I
۸۶.....	مبحث اول: گروه بیم المللی کلوبهای P&I
۸۶.....	مبحث دوم : عملیات بیم گری کلوبهای P&I
۸۸.....	مبحث سوم: مزایای کلوبهای P&I
۸۹.....	مبحث چهارم: مشکلات ارائه پوشش بیمهای از طریق کلوب P&I
۹۱.....	نتیجه گیری
۹۵.....	منابع و مأخذ

مقدمه

بیمه دریایی یکی از مسائل مهم در امر تجارت می‌باشد به طوری که می‌توان گفت هیچ‌یک از رشته‌های بازرگانی، تاریخی قدمت تنوع و غنا بیمه دریایی ندارد. برخی از مورخین تقریباً قدمت آن را تا سه هزار سال می‌دانند. قرائنی در دست است که اولین بار بازرگانان در سه هزار سال قبل هنگامی که در دریای مدیترانه به دریانوردی اشتغال داشتند برای ایمنی در قبال خسارت از نوعی بیمه دریایی استفاده می‌کردند، در طی قرون بیمه دریایی مراحل توسعه و تکامل خود را پیموده و به یکی از رشته‌های بسیار فنی و تخصصی مبدل شده است.^۱

به طور کلی اموال و منافع در تحت عنوان بیمه کشتی مورد تأمین قرار می‌گیرد عبارتند از:

- بدنه و ماشین‌آلات کشتی: در این صورت بیمه‌گر تعهد می‌کند در صورت از بین رفتن کشتی و یا صدمات وارده به بدنه و ماشین‌آلات و تأسیسات آن به علت وقوع هریک از خطرات بیمه شده، خسارات وارده به بیمه‌گذار را تا حداکثر مبلغی که به عنوان ارزش مورد بیمه در بیمه‌نامه تعیین می‌شود با توجه به شرایط و مقررات بیمه‌نامه جبران کند.

- مسئولیت در مقابل اشخاص ثالث: چنانچه بین کشتی بیمه شده و کشتی دیگر یا هر شیء ثابت یا متحرک دیگر در دریا تصادف ایجاد شده و بیمه‌گذار مسئول حادثه شناخته شود خسارات وارده به طرف زیان دیده (مالک کشتی یا شیء دیگر) را نیز جبران نماید. که این امر معمولاً در بیمه‌نامه‌های معمولی و

استاندارد لویدز در بیمه بدنه و ماشین‌آلات بیمه نمی‌شود و از طریق پوشش بیمه شرکت‌های بیمه‌ای P&I مورد پوشش قرار می‌گیرند.^۱

- **هزینه و منافع:** بیمه‌گذار می‌تواند علاوه بر بدنه و ماشین‌آلات و متعلقات کشتی هزینه‌های مربوط به اداره امور کشتی و نیز منافعی را که در صورت سالم بودن کشتی ظرف مدت معینی یا سفر معینی عاید او می‌شود بیمه کند که این امر تحت پوشش بیمه بدنه و ماشین‌آلات کشتی بیمه می‌شود. در واقع همان خسارت عدم‌النج می‌باشد.

- **غرامت فوت و نقص عضو:** در این قسمت تعهد بیمه‌گر عبارت است از پرداخت غرامت به بازماندگان افرادی از خدمه کشتی که به علت حادثه فوت می‌شوند و یا پرر، حث غرامت به خود آن‌ها در صورت از کارافتادگی و نقص عضو و یا پرداخت هزینه پزشکی ناشی از حادثه و گاهی نیز پرداخت غرامت دسمتزد در صورت بیکاری و نقایب آن که این چنین تعهداتی به وسیله شرکت‌های بیمه‌ای P&I پذیرفته می‌شود و در شمول بیمه بدنه قرار نمی‌گیرند.^۲

بیمه‌گذار ممکن است شخص حقیقی یا حقوقی باشد. مثلاً شرکت کشتیرانی همچنین بیمه‌گذار ممکن است مالک کشتی بود و یا از جهانی دیگر در بقاء آن ذینفع باشد، مثلاً مستاجر کشتی همچنین بیمه‌گذار ممکن است مرتهن کشتی باشد و برای حفظ وثیقه خود آن را بیمه کند.

حال که به ذکر بیمه کشتی پرداختیم چون موضوع این کتاب درباره کلوب بیمه‌ای P&I است، مقدمه‌ای نیز در این باب مطرح می‌نمایم که ذکر آن خالی از فایده نمی‌باشد.

^۱. هوشنگی، دکتر محمد، بیمه کشتی، صص ۴-۱.

^۲. همان، صص ۴-۳.

کلوب حمایت و غرامت متجاوز از ۱۵۰ سال است که توسعه یافته به منظور برطرف کردن نیازهای مالکان کشتی برای خطراتی که تحت پوشش بیمه بدنه و ماشین آلات نیستند را تحت پوشش قرار دهد. بیمه P&I به طور سنتی توسط کلوب‌های حمایت و غرامت که یکی از بزرگترین مؤسسات بیمه می‌باشند به وجود آمده است، شبیه بیمه P&I بیمه‌های بازار تجارتی می‌باشد. کلوب‌های بیمه P&I مؤسساتی هستند که مالکان کشتی توافق می‌نمایند تا یکدیگر را از یک سری خطرات خاصی که ناشی از عملیات کشتی‌های خود می‌باشد بیمه نمایند، دستجات خطرات تحت پوشش کلوب‌های بیمه P&I با تغییر شرایط بازار دائماً تحت بررسی و اصلاح قرار می‌گیرند. اصل مخاطراتی که در حال حاضر تحت پوشش شرکت بیمه P&I قرار می‌گیرند عبارتند از:

- مسئولیت ناشی از جابجایی خرمه
- مسئولیت آلودگی
- مسئولیت به سبب فوت و صدمات بدنی کارکنان کشتی، مسافران و سایرین نظیر کارگران بار انداز بر روی عرشه کشتی.^۱
- مسئولیت ناشی از خسارات ناشی از تصادف کشتی تحت پوشش بیمه بدنه کشتی نمی‌باشد.
- مسئولیت ناشی از خسارات ناشی از غیر تصادم
- انتقال باقیمانده کشتی شکسته

علاوه بر تحت پوشش قرار دادن این خطرات معین کلوب‌های بیمه P&I وسعت خدمات تحت پوشش خود را توسعه داده‌اند تا موارد دیگری را نیز تحت پوشش بیمه‌ای خود قرار دهند که بیشترین موارد مخاطرات ناشی از جنگ و دفاع و

^۱. Grand hand book on P&I insurance, page ۲.

همچنین مخاطرات ناشی از اعتصابات و حوادثی که در طول مسیر حمل و نقل ایجاد می‌گردد را تحت پوشش قرار می‌دهد.

تعدادی از کلوب‌های بیمه P&I این دستجات از مخاطرات اضافی را از طریق طبقات و دستجات جدا از هم این خدمات را فراهم می‌نمایند و تعدادی دیگر نیز شرکت‌ها و مؤسسات جدا از هم را برای نیل به این منظور تأسیس نموده‌اند.^۱

بیمه حمایت و غرامت یکی از امور مرتبط و مهم با امور مرتبط با صنعت کشتی می‌باشد. بیمه P&I جزئی از صنعت کشتی است تا این‌که قسمتی از جزء بیمه محسوب گردد. صنعت کشتی امر وسیعی است که جزئی از بیمه P&I می‌باشد، زیرا مالکان کشتی حق عضویت تعیین شده را جهت بیمه P&I می‌پردازند تا در رابطه با مسئولیت‌های بالقوه ناشی از اداره ناوگان کشتی تحت حمایت این بیمه قرار گیرند.

همان‌طور که از عنوان کتاب، به‌واسطه بحث اصلی در مورد جایگاه حقوقی P&I در امر حمل و نقل دریایی است.

با انگیزه ارائه کمکی ولو ناچیز در تحلیل این موضوع در امر حمل و نقل دریایی که بی‌شک خطرات دریایی از قبیل جنگ، شورش و غیره با وجود وسایل پیشرفته ایمنی برای کشتی‌ها به قوت خود باقی است، با توجه به عظمت و ظرفیت کشتی‌ها و سرمایه‌گذاری‌هایی که در این صنعت به‌عمل آمده حوادث دریایی نتایج فاجعه‌آمیزی در بردارد، با وجود آن‌که هیچ نوع الزام حقوقی مالکان کشتی را متعهد به بیمه کردن در قبال خسارت نمی‌کند، مع‌هذا روش‌های جدید مالی کشتیرانی و تجارت دریایی راهی جز بیمه کردن برای آن‌ها باقی نگذاشته است لذا تلاش نگارنده در این کتاب بر این بوده که مباحث مربوطه را

حتی الامکان به تفصیل بررسی کرده به نحوی که سرآغازی برای تفکر محققان در موضوعات ارائه شده باشد. اهمیت و دشواری کار و کمبود منابع خصوصاً کتب فارسی بر کسانی که به تحقیق می‌پردازند پوشیده نیست، هر چند نگارنده در تدوین این کتاب و بررسی مسایل آن نهایت دقت را به کار بسته است اما بدون تردید خود را از خطا و اشتباه مصون نمی‌پندارد. تلاش نگارنده بر این بوده که حتی الامکان از منابع روز خصوصاً بهره‌گیری از Internet در تنظیم و تألیف این کتاب بهره‌گیری نماید.

مطالب این کتاب شش بخش فصل است که این شش فصل عبارتند از:

فصل اول: کلیات

فصل دوم: تعاریف

فصل سوم: ساختار

فصل چهارم: روش کار و موارد پوشش

فصل پنجم: پوشش‌های بیمه‌ای

فصل ششم: کلوپ‌های P&I